

транспортної системи та її інфраструктури, то вони включають застосування логістичних підходів до планування, управління, контролю й регулювання руху пасажирських, матеріальних, інформаційних і фінансових потоків у просторі та часі. До таких напрямів також належать логістичне управління життєвим циклом інноваційної продукції, впровадження логістично-орієнтованого підходу до керування інноваційною діяльністю на транспорті.

Застосування логістичних підходів до управління потоками сприяє скороченню тривалості їх переміщення та зменшенню як поточних, так і капітальних витрат. Крім того, ці підходи активно використовуються у сфері інформаційного та фінансового обслуговування населення.

В цілому, сучасний розвиток транспортного комплексу України визначається необхідністю впровадження інновацій, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності підприємств і якості транспортних послуг. Наявні проблеми, зокрема зношеність рухомого складу та обмеженість фінансових ресурсів, стримують ефективний розвиток галузі та потребують комплексного вирішення. Реалізація інноваційних проєктів забезпечує зростання доходів підприємств, зниження витрат і підвищення ефективності використання ресурсів. Важливу роль у цьому процесі відіграють логістичні підходи до управління потоками, які дозволяють оптимізувати діяльність транспортних підприємств і підвищити загальну ефективність функціонування транспортної системи.

Борисова С. Є.,

доктор економічних наук, доцент,

професор кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва,

Крук О. М.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів, банківської справи та підприємництва

Донбаська державна машинобудівна академія,

Гетьманенко Ю.О.,

кандидат економічних наук,

доцент кафедри бізнес-економіки та маркетингу,

Черкаський державний фаховий бізнес-коледж

ІМРАСТ-ІНВЕСТУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК ПІСЛЯ КРИЗОВИХ ШОКІВ

Руйнування інфраструктури, міграційні хвилі, розрив ланцюгів постачання, енергетична нестабільність та інші кризові шоки формують довгострокові деформації регіональних економік, які не можна подолати виключно за рахунок бюджетних ресурсів або класичних кредитних механізмів. У таких умовах

кризових трансформацій набуває значення impact-інвестування як механізм поєднання інвестиційної дохідності та соціально-економічного впливу. Йдеться не про благодійність, а про структуровані інвестиції, які спрямовуються на досягнення конкретних результатів: створення робочих місць, відновлення критичної інфраструктури, розвиток малого та середнього бізнесу, підвищення енергоефективності, зміцнення людського капіталу. Глобальний ринок impact-інвестування вже перестав бути нішевим явищем. За оцінками Global Impact Investing Network, обсяг активів під управлінням у цьому сегменті перевищує 1,5 трлн. дол. США, а кількість організацій-учасників ринку вимірюється тисячами, що свідчить про інституціоналізацію підходу та його визнання як повноцінного інструменту фінансової архітектури сталого розвитку [1]. Проте, попри масштаб, наукова дискусія досі зосереджена переважно на макрорівні (глобальні тренди, ESG-переорієнтація капіталу, інституційні інвестори) або на мікрорівні окремих проєктів, тоді як мезорівень (регіональні економіки) залишається недостатньо систематизованим у контексті impact-підходу.

Особливість impact-інвестування в умовах регіонального відновлення полягає в його територіальній спрямованості. Інвестиції здійснюються з урахуванням специфіки локальних потреб: демографічної структури, ступеня руйнування інфраструктури, структури зайнятості, галузевої спеціалізації, інституційної спроможності громад. Відновлення шкіл, лікарень, систем теплопостачання та водопостачання, підтримка локальних виробників, модернізація енергосистем може фінансуватися в межах змішаних фінансових моделей, де поєднуються кошти держави, міжнародних фінансових організацій та приватних інвесторів. Інструменти рамоквих позик, портфельного фінансування громад, субпроєктів відновлення соціальної інфраструктури вже активно реалізуються за підтримки міжнародних фінансових інституцій. Фінансування десятків і сотень субпроєктів у громадах свідчить про можливість масштабування impact-механізмів саме на регіональному рівні. Водночас основне питання полягає не лише в обсязі коштів, а у здатності виміряти та довести реальний регіональний ефект.

Однією з малодосліджених проблем є оцінка додатковості impact-інвестицій. Важливо встановити, чи відбулися позитивні зміни саме завдяки застосуванню impact-інструментів, чи вони стали результатом загальної макроекономічної динаміки або бюджетної підтримки. Для регіональних економік це означає необхідність формування системи показників, які дозволяють відстежувати зміни в структурі зайнятості, податковій базі, доступності соціальних послуг, енергоефективності та інституційній стійкості громад, тому доцільно виокремити основні напрями впливу impact-інвестування на регіональне відновлення (табл. 1).

Таблиця 1

Вектори впливу impact-інвестування

Вектор впливу	Інструменти	Очікувані регіональні результати
Відновлення інфраструктури	Рамкові позики, змішане фінансування	Підвищення доступності базових послуг, зниження соціальної вразливості
Підтримка малого та середнього бізнесу	Пільгове кредитування, гарантійні механізми	Збереження та створення робочих місць, відновлення ланцюгів постачання
Енергетична модернізація	Зелені інвестиції, ESG-фінансування	Зниження енерговитрат, підвищення енергетичної автономності
Інституційна спроможність громад	Технічна допомога, impact-менеджмент	Підвищення прозорості, більш якісне управління проєктами

Для систематизації інструментального забезпечення impact-інвестування в регіональному вимірі доцільно узагальнити механізми його реалізації, логіку їхнього застосування та критерії оцінювання ефективності (табл. 2) [2].

Таблиця 2

Інструменти реалізації impact-інвестування

Інструмент	Роль у регіональному відновленні	Критерії оцінювання впливу
Змішане фінансування	Мобілізація приватного капіталу через зниження ризиків; відновлення економічної активності	Ефект мультиплікації капіталу; приріст зайнятості; розширення локальної економічної бази
Інфраструктурні рамкові інструменти	Відновлення критичної інфраструктури; стабілізація життєзабезпечення територій	Доступність базових послуг; підвищення якості життя; зменшення соціальної вразливості
Портфельний підхід до фінансування громад	Комплексне відновлення через пакетування проєктів різного масштабу	Структурна диверсифікація проєктів; баланс між соціальним та економічним ефектом
Системи управління впливом	Забезпечення прозорості, вимірюваності та доведення додатковості	Системність моніторингу; верифікація соціально-економічного ефекту
Локальні impact-фонди та гарантійні механізми	Підвищення фінансової доступності для суб'єктів у постраждалих регіонах	Зменшення фінансових бар'єрів; зниження кредитного ризику

Impact-інвестування в регіональному вимірі слід розглядати як багаторівневу систему інструментів, яка поєднує фінансову мобілізацію ресурсів, інфраструктурне відновлення та управлінські механізми оцінювання впливу. Теоретична структуризація дозволяє перейти від фрагментарних ініціатив до формування інтегрованої моделі регіонального impact-портфеля, орієнтованого на довгострокову соціально-економічну стійкість. Важливою

складовою є впровадження стандартів управління впливом, які передбачають наявність базових показників, регулярний моніторинг, верифікацію результатів та публічну звітність. Без системної методики оцінювання impact-інвестування ризикує перетворитися на декларативну практику без реального вимірюваного ефекту. Окрему увагу слід приділити ролі інституційних посередників, які забезпечують трансляцію глобального impact-капіталу на рівень конкретних громад, формують портфелі проєктів, оцінюють ризики, забезпечують супровід.

Impact-інвестування в екосистемі економічного відновлення слід розглядати не лише як джерело фінансових ресурсів, а як комплексну модель регіональної трансформації, яка інтегрує фінансові, соціальні та управлінські інструменти. Його потенціал полягає в здатності забезпечити мультиплікативний ефект: кожна інвестована одиниця капіталу стимулює додаткові приватні вкладення, формує довгострокову стійкість та підвищує конкурентоспроможність регіону.

Список використаних джерел:

1. Hand D., Ulanow M., Pan Ню, Xiao K. Sizing the Impact Investing Market 2024. URL: <https://surl.li/gkibid>
2. Скоробогатова Н. Є., Дорошенко О. С. Impact-інвестування: світовий досвід та перспективи застосування в Україні. Економічний вісник НТУУ «КПІ». 2022. № 23. С. 68-76. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.23.2022.264633>

Вашуленко І.С.,
здобувач вищої освіти,
Тарасюк М. В.,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри менеджменту, маркетингу та підприємництва
Національний університет «Києво-Могилянська академія»

КОГНІТИВНА ПСИХОЛОГІЯ В UX: ВПЛИВ КОГНІТИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА КОНВЕРСІЮ

Нинішні умови ведення бізнесу характеризуються зростаючою роллю поведінкових та когнітивних чинників у цифровому маркетингу, де ефективність бізнесу дедалі більше визначається не лише обсягами залученого трафіку, а й здатністю інтерфейсів трансформувати увагу користувача у цільову дію. Це безпосередньо впливає на показники конверсії та рентабельність інвестицій. Навіть невелике зростання конверсії на 1-2% може дати бізнесу суттєву фінансову вигоду без збільшення бюджету на рекламу. Тому конверсія часто є одною з головних цілей цифрового маркетингу.

Можна стверджувати, що інтеграція підходів когнітивної психології в UX-дизайн набуває особливого значення, оскільки дозволяє пояснити та кількісно